

ریاضیات، تلخ مثل عسل!

شیرینی تا تلخی ریاضیات

گفتگو با دانش‌آموزان در مقاطع مختلف نشان می‌دهد که هرچند بسیاری از دانش‌آموزان، ریاضیات را دشوار می‌دانند، اما بیان ضعف در این درس را نشانه «تنبلی و شاگرد آخر بودن» تعبیر می‌کنند و شاید به همین دلیل بعضی‌ها نمی‌خواهند، بی‌علاقگی خود را به این درس نشان دهند.

مریم کوچکی، دانش‌آموز سال سوم راهنمایی در این باره می‌گوید: از هر ۲۰ آزمون ریاضیات در مدرسه ۵ تا امتحان معمولاً نمره بالای ۱۵ می‌گیریم و بقیه را بین ۱۰ تا ۱۵. او درباره علاقه‌اش به این درس می‌گوید: خیلی خسته‌کننده است. هر سال منتظر می‌مانیم که ببینیم کدام معلم سر کلاس ریاضیات می‌آید. اگر معلم خوبی داشته باشیم نمره بهتری می‌گیریم، اما معمولاً معلمان این درس خشک و بی‌حوصله‌اند و فنون آموزش این درس را نمی‌دانند به خصوص این که بعضی‌ها، هم ریاضیات و هم علوم درس می‌دهند.

این دانش‌آموز راهنمایی به تجربه دو سال قبل خود اشاره می‌کند و می‌گوید: خانم رستمی، معلم ریاضی کلاس اول راهنمایی‌ام بود که شاید باور نکنید، اصلاً نمی‌فهمیدیم، این کلاس چطور می‌گذرد! او خودش می‌گفت که در دوره‌های آموزش ریاضیات به طور ویژه شرکت کرده و ۱۵ سال سابقه تدریس ریاضی دارد. من آخر سال نمره ۱۸ گرفتم. او واقعا فوق‌العاده بود!

حمیدرضا کیا، دوم دبیرستان رشته علوم تجربی است و می‌گوید: ریاضیات را خیلی دوست دارم، ولی از کلاس‌هایش در مدرسه متنفرم، چون معلمان وقت کافی نمی‌گذارند، اما کار همان معلمان در کلاس‌های خصوصی یا تقویتی که بابت آن ۲۵ هزار تومان می‌پردازیم، زمین تا آسمان متفاوت است.

او در مورد وضعیت کلاس‌های ریاضی در مدارس می‌گوید: خیلی از معلمان توانایی آموزش ریاضیات را ندارند. وقتی ما در دبستان بودیم از روش‌های قدیمی استفاده می‌شد، هنوز هم معلم حسابان، فقط از تخته سیاه استفاده می‌کند. هیچ وسیله کمک آموزشی در کار نیست. حمیدرضا توضیح می‌دهد: بی‌سوادی و کم‌سوادی بعضی والدین هم در افت تحصیلی ما تاثیر دارد. من پدرم کارمند و مادرم خانه‌دار است، از کلاس چهارم ابتدایی به بعد، هیچ‌کس نتوانست در خانه کمک کند، چون از مفاهیم درسی من اطلاعی نداشتند.

حجم زیاد کتاب ریاضیات و نبود حوصله و توان شیوه مناسب تدریس از عوامل بی‌علاقگی دانش‌آموزان به درس ریاضیات است

یکی دیگر از دانش‌آموزان سال سوم دبیرستان رشته علوم تجربی می‌گوید: کتاب‌های ریاضی و حسابان هم هیچ کاربردی ندارند، بخصوص این که اگر برای کنکور بخوانی، این درس‌ها اصلاً به درد نمی‌خورد، به نظر من درس ریاضیات باید برای نیاز روز ما باشد، خیلی از مطالب کتاب‌ها کهنه و بی‌کاربرد هستند.

به گفته جورج پولیا، ریاضیدان مجارستانی در قرن بیستم، مهم‌ترین هدف آموزش ریاضیات، «اندیشیدن» است و به معلمان این درس توصیه می‌کند تا سطح توانایی و اندیشیدن را در

شاگردان خود ارتقا دهند. این که چقدر ریاضیات در مدارس امروزی باعث تشویق دانش‌آموزان به تدبیر و عمیق‌اندیشی می‌شود، جای سوال است.

گفت‌وگو با والدین دانش‌آموزان هم نشان می‌دهد که از وضعیت تدریس ریاضیات در مدارس رضایت چندانی ندارند. کبری حسینی، مادر دو دانش‌آموز ابتدایی و راهنمایی می‌گوید: من لیسانس ادبیات عرب دارم، واقعا از تدریس ریاضیات بچه‌ها سر در نمی‌آورم گاهی از من سوال می‌کنند، نه من و نه همسر نمی‌توانیم جواب بدهیم چون مطالب درس ریاضی نسبت به سال‌های گذشته تغییر کرده است. او توضیح می‌دهد: من ضعف ریاضی بچه‌ها را ناشی از ضعف معلم آنها می‌دانم چون معلمان حوصله و مهارت تدریس ریاضی را ندارند.

سهراب امیرشاهی، ۴۴ ساله هم پدر يك دانش‌آموز ۱۶ ساله است که می‌گوید: بچه‌ها نسبت به گذشته کم دقت‌تر شده‌اند. زمان زیادی را صرف تماشای فیلم و تلویزیون و بازی کامپیوتری می‌کنند، به همین دلیل صبر و حوصله حل مسائل ریاضیات را ندارند. از طرفی به کلاس‌های خصوصی عادت کرده‌اند، سر کلاس به درس و معلم بی‌توجهند، چون براساس سیستم جدید مدارس، بچه‌ها می‌دانند که والدین، آنها را در کلاس‌های جبرانی و تقویتی ثبت نام می‌کنند. اما این پدر که خودش دبیر زبان دبیرستان است می‌گوید: معلمان ما به منابع به روز آموزشی دسترسی ندارند و خیلی از مدارس چه دولتی یا غیردولتی به تکنولوژی روز مجهز نیستند. این امر تمام انرژی معلمان را هدر می‌دهد چون معلم ریاضیات بشدت وابسته به ابزارهای کمک آموزشی است که متأسفانه غیر از کتاب و تخته‌سیاه هیچ ابزار دیگری در اختیار ندارد.

معلمان ریاضی در کلاس‌ها می‌جنگند

اما شنیدن حرف دل معلمان و دبیران ریاضیات، حسابان، آمار و... هم شنیدنی است که به گفته برخی از آنان، در کلاس‌ها چنان انرژی‌ای از آنها گرفته می‌شود که گویی زنگ‌های تفریح از جنگ برگشته‌اند! س. کثیری، حجم زیاد کتاب‌های درسی را یکی از موانع صرف وقت برای آموزش می‌داند. او که در سال‌های مختلف دبیرستان تدریس می‌کند، می‌گوید: سیستم آموزشی کشور ما معمولا بدون تحقیق از دیگر کشورها الگوبرداری می‌کند. آموزش‌های بدو خدمت و ضمن خدمت معلمان ریاضیات، آمار و حسابان کافی نیست. از طرفی ریاضیات معمولا هوش انتزاعی می‌طلبد، اما بچه‌های امروزی آنقدر شیطنت می‌کنند که در بسیاری موارد، کلاس ریاضیات را خسته‌کننده می‌دانند.

این معلم با ۱۱ سال سابقه می‌گوید: خیلی وقت‌ها بچه‌ها از حل تمرین طفره می‌روند، سوالات نابجا می‌پرسند. تکالیف را انجام نمی‌دهند، در ریاضیات تقلب می‌کنند و حتی در سراسر کلاس یا حرف می‌زنند یا خمیازه می‌کشند. شما چه انتظاری دارید؟ چطور می‌توانیم ۳۶ شاگرد را سر به‌راه کنیم و در ۱/۵ ساعت ریاضی را آموزش دهیم؟

مهوش خرسندینیا، کارشناس آموزشی در خلاصه مقاله‌ای مهم‌ترین عوامل ضعف دانش‌آموزان در درس ریاضی را ناشی از عوامل زیر می‌داند:

تراکم بیش از حد دانش‌آموزان، تشکیل کلاس‌های بازآموزی چنانچه به تمام دانش‌آموزان اختصاص نداشته باشد، بی‌علاقگی و مدرک‌گرایی برخی دانش‌آموزان، بی‌توجهی به تفاوت‌های فردی و عادت به مطالعه و تفکر مستقیم، عدم استفاده از کلاس‌های روش تدریس نوین با استفاده از وسایل مدرن روز، عدم تناسب مطالب درسی با ساعات تدریس و بی‌حوصلگی دانش‌آموزان به

خاطر فکر زیاد، دیر نتیجه گرفتن از حل مسائل درسی و... از جمله عواملی هستند که باعث افت دانش‌آموزان در ریاضیات شده‌اند.

به هر حال ریاضیات درس سختی است. هرچند بسیاری از دانش‌آموزان به این درس علاقه‌مند باشند، به کار نگرفتن شیوه‌های مناسب و ابزار تدریس می‌تواند آنها را بی‌علاقه کند. به نظر می‌رسد، نظام آموزش و پرورش کشور، چنانچه خواستار آموزش تفکر و اندیشه به دانش‌آموزان است، باید به این درس یا واحد درسی به طور ویژه توجه کند. کلاس‌های ضمن خدمت، وسایل کمک‌آموزشی، ایجاد شوق برای معلمان، بازبینی کتاب‌های درسی و... از جمله راهکارهای خروج از بحران ریاضیات است، ریاضیات در مدرسه توجه می‌خواهد و برنامه.

منبع: جام‌جم آنلاین - گروه جامعه